

Konsekvenser for landskap ved utvidelse av Svåheia næringsområde

Fagrapport for landskap, 2024

Ingvild Kristine Wathne Røst

Referanse til rapporten:	Røst, I. K. W. 2024. Konsekvenser for landskap ved utvidelse av Svåheia næringsområde. Ecofact rapport 991.
Nøkkelord:	Landskap, industriområde, vindturbiner, deponi, påvirkning
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-931-7
Oppdragsgiver:	Svåheia næringspark AS
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Hans Olav Sømme
Prosjektmedarbeidere:	Ingvild Kristine Wathne Røst (Aros Arkitekter AS)
Kvalitetssikret av:	Gina Skjørestad Djuve
Forside:	Foto: Ingvild K. W. Røst

www.ecofact.no

Postadresse:
Ecofact AS
Postboks 560
4302 SANDNES

Besøksadresse:
Ecofact AS
Dreierveien 25
4321 SANDNES

INNHOOLD

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
2 TILTAKSBESKRIVELSE.....	5
2.1 LOKALISERING	5
2.2 PLANSTATUS	6
2.2.1 Gjeldende reguleringsplaner	6
2.3 HENSIKTEN MED TILTAKET	7
2.4 KORT BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET	7
2.5 OPPSUMMERING AV FORESLÅTTE TILTAK	8
3 METODER OG MATERIALE.....	9
3.1 VURDERING AV DELOMRÅDER	9
3.2 VURDERING AV VERDI, PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS.....	10
3.2.1 Vurdering av verdi	10
3.2.2 Vurdering av påvirkning	11
3.2.3 Vurdering av konsekvens	13
3.3 DATAGRUNNLAG	14
3.4 NULLALTERNATIVET	15
3.5 ALTERNATIV 1 (PLANFORSLAGET)	15
4 LANDSKAP	16
4.1 DEFINISJONER OG OVERORDNEDE MÅL OG FØRINGER	16
4.2 DAGENS MILJØTILSTAND OG VERDI FOR LANDSKAP.....	16
4.3 OBSERVASJONER	17
4.4 VERDIVURDERING	18
4.4.1 Verdivurdering av delområder	18
4.4.2 Sammenstilling av landskapsverdi	22
4.5 PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS FOR LANDSKAP	22
4.5.1 Problemstillinger.....	22
4.5.2 Påvirkninger på landskap.....	23
4.5.3 Konsekvenser for landskap.....	31
5 ANBEFALINGER OG FORSLAG TIL AVBØTENDE TILTAK	32
6 REFERANSER.....	33

FORORD

Foreliggende fagrapport om landskap er utarbeidet som ett av flere faggrunnlag for konsekvensutredning i forbindelse med reguleringsplan. Rapporten er utarbeidet av Ingvild Kristine Wathne Røst, Aros Arkitekter AS. Rapporten er basert på feltundersøkelser og øvrig datainnsamling.

Vi takker Ecofact AS og Head Energy AS for godt samarbeid i prosessen.

Sandnes
28.02.2024

Ingvild Kristine Wathne Røst

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Svåheia næringspark er etablert ca. 10 km sør for Egersund. Innenfor området er det i dag etablert ulike virksomheter, bl.a. avfallsanlegg med deponi og masseuttak, samt syv vindturbiner.

Det foreslås nå legge til rette for en utvidelse av eksisterende masseuttak, både med tanke på økt volum av masser og salg. En vil også utvide den eksisterende næringsparken ved å tilrettelegge for et nytt areal for næring på ca. 150 daa nord i planområdet.

Datagrunnlag

Datagrunnlaget for rapporten er feltregistreringer, 3D modelleringer av fremtidig situasjon, søk i nettdatabaser og rapporter/utredninger. Feltebefaring ble foretatt 31.03.2023.

Resultat

Det planlagte tiltaket er vurdert å få en negativ konsekvens for landskapsbildet hvor påvirkningsgraden vil variere mellom de ulike delområdene. Totalt sett vil området bli forringet som følge av tiltaket, og vil få fra ubetydelig til noe miljøskade.

---

1 INNLEDNING

Head Energy har utarbeidet forslag til reguleringsplan for Svåheia vindpark og avfallsanlegg på oppdrag for Svåheia Eiendom AS. Ecofact AS er innleid for å bistå med utredninger til konsekvensutredning, i samarbeid med Aros Arkitekter AS som står for landskapsutredninger.

2 TILTAKSBESKRIVELSE

2.1 Lokalisering

Planområdet omfatter Svåheia næringspark med omkringliggende arealer både på land og sjø, samt kryss mellom intern adkomstveg til næringsparken og FV44 Sokndalsvegen. Planområdet omfatter også de deler av eiendom gnr./bnr. 24/2 på nordsiden av Sokndalsvegen, som ikke er medtatt i gjeldende plan. Bakgrunn for utvidelsen av planområdet er at man vil ivareta muligheten for en evt. utbedring av dagens adkomst til næringsparken. Tiltaksområdets regionale og lokale plassering er vist i figurer under.

Innenfor Svåheia næringspark er det i dag etablert bl.a. vindkraftverk (Dalane Vind AS), deponi for ordinært og inert avfall (Svåheia Avfall AS) og interkommunal renovasjon/avfallsplass (Dalane Miljøverk AS), samt et masseuttak som i dag ikke driver kommersiell drift.

Figur 1.1. Planområdets regionale plassering.

Figur 1.2. Flyfoto hvor planområdet er avgrenset med rødstiplet linje.

2.2 Planstatus

I gjeldende kommuneplan er planområdet disponert til offentlig tjenesteyting (felt O6), LNF-område og bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone. Område O6 og tilgrensende arealer ligger innenfor sone med krav om felles planlegging. Sone langs sjøkant og bakenforliggende arealer inngår i hensynssone for bevaring naturmiljø.

Iht. kommuneplanens §1 Rettsvirkninger skal reguleringsplaner og bebyggelsesplaner som detaljerer kommuneplanens arealformål og fortsatt gjelde, og dette inkluderer gjeldende reguleringsplaner for dette området.

2.2.1 Gjeldende reguleringsplaner

Planområdet omfatter to reguleringsplaner:

- Svåheia vindpark og avfallsanlegg, planID 20100003, vedtatt 08.03.2010.
- Reguleringsendring for kryss Sokndalsveien – Svåheia gnr. 24, bnr. 2, planID 2010000-01, vedtatt 25.09.2017.

I gjeldende plan for Svåheia vindpark og avfallsanlegg er området i hovedsak regulert til: Område for kommunalteknisk virksomhet, parkbelte i industristrøk, områder for vindkraft, et mindre areal for bølgekraft, adkomstveger og landbruksområder.

Plan 2010000-01 omfatter krysset mellom Sokndalsvegen og adkomst til Svåheia. Arealer er regulert til kjøreveg, annen veggrunn (tekniske anlegg og grøntareal), grønnstruktur og bruk og vern av sjø og vassdrag.

2.3 Hensikten med tiltaket

Hensikten med planarbeidet er følgende:

1. Etablering av nytt næringsområde mot FV44 Sokndalsvegen, nordøst i planområdet.
2. Tilrettelegge for kommersielt salg av masser, samt utvidelse av formål hvor det kan tilrettelegges for råstoffutvinning.
3. Oppdatere eksisterende reguleringsplan for Svåheia til å samsvare med utbygd situasjon/dagens situasjon.
4. Slå sammen gjeldende reguleringsplan for Svåheia med tilgrensende reguleringsplan for kryss med FV44 Sokndalsvegen (krysset som gir adkomst til planområdet).

2.4 Kort beskrivelse av planforslaget

Næringsområdet

Planlagt tiltak omfatter etablering av et nytt næringsområde på ca. 150 daa nordøst i planområdet. Næringsområdet skal ikke planeres på en lavere kotehøyde enn kt. +50. Det er foreslått en utnyttelse på 60–100% BRA.

Før det skal tilrettelegges for næring skal det tas ut masser innenfor området.

Tilrettelegging for kommersielt salg av masser/utvidelse av eksisterende masseuttak

Planlagt tiltak omfatter utvidelse av eksisterende masseuttak. Eksisterende uttak ligger innenfor areal regulert til kommunalteknisk virksomhet hvor det tillates pukkverksdrift, men det er lagt begrensninger for salg av masser. Planforslaget vil tilrettelegge for kommersiell drift, som vil gi økning i årlig uttaksmengde.

Etterbruk av området vil være deponi i tråd med gjeldende reguleringsplan og tillatelser. Uttak og deponering av masser vil pågå parallelt.

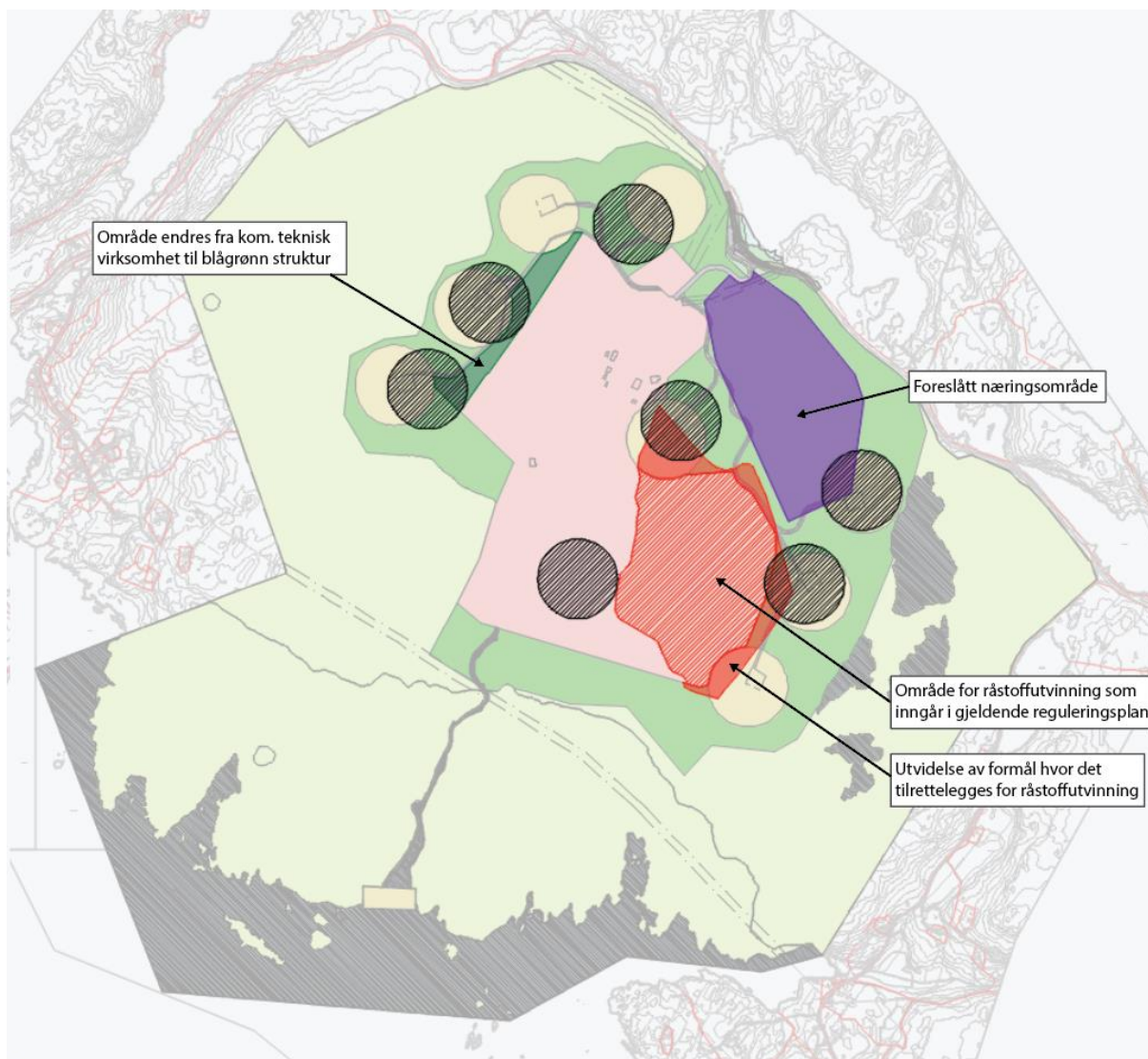
Oppdatere eksisterende reguleringsplan

Dette vil i hovedsak omfatte at antallet vindmøller reduseres fra 8 til 7, og plassering med tilhørende adkomstveger justeres iht. utbygd situasjon.

Sammenslåing av planer

Plan for kryss med FV44 Sokndalsvegen slås sammen med reguleringsplan for Svåheia vindpark og avfallsanlegg.

2.5 Oppsummering av foreslåtte tiltak

Figur 1.3. Kart som viser plassering av foreslåtte tiltak ift. gjeldende reguleringsplan.

3 METODER OG MATERIALE

Formålet med denne utredningen er å kartlegge eventuelle områder som er viktige for landskap og friluftsliv, og å utrede konsekvenser av planlagt tiltak. Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens følger Miljødirektoratets metode for Konsekvensutredninger for klima og miljø, Veileder MD-1941 (MD 2023).

3.1 Vurdering av delområder

Veileder MD-1941 legger opp til at utredningsområdet kan deles inn i delområder. Det kan også være hensiktsmessig å slå sammen flere kartleggingsenheter til felles delområder. I slike tilfeller er det en forutsetning at disse har tilnærmet samme verdi og funksjon (MD 2023).

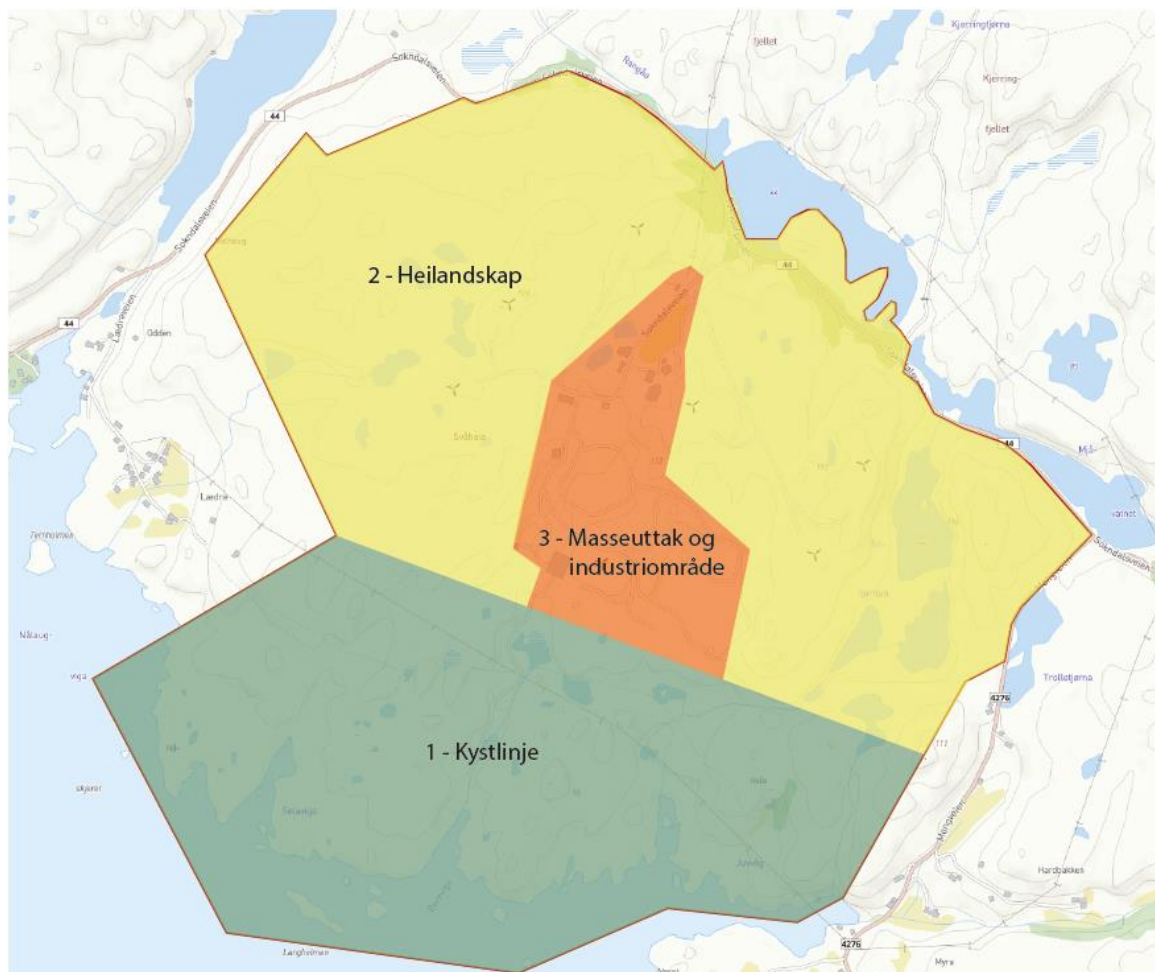
Delområder for landskap

Områdene er delt inn etter type landskap og geografisk beliggenhet/sammenheng. Det er tatt utgangspunkt i kartleggingen Naturtyper i Norge, men gjort lokale tilpasninger etter befarings.

Delområde 1: Kystlinje

Delområde 2: Heilandskap

Delområde 3: Masseuttak og industriområde

Figur 3.1. Inndeling i delområder.

3.2 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

3.2.1 Vurdering av verdi

Med verdi menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er, og fastsettes langs en fem-delt skala fra *Ubetydelig verdi* til *Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet* (jf. figur 3.2). For hvert delområde gjøres en vurdering av områdets egenskaper med hensyn på ulike verdiparametere for hvert enkelt fagtema, her friluftsliv. Deretter fastsettes områdets verdi basert på en helhetlig vurdering disse. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene og plasseringen innenfor kategorien er også viktig. Områder *uten betydning* blir ikke kartfestet.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
▲				

Figur 3.2. Skala for vurdering av verdi. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene for å nyansere verdivurderingen ytterligere (MD 2023).

Kriterier for verddivurdering av landskap

Miljødirektoratets veileder til konsekvensutredninger – klima og miljø (MD 2023) viser til følgende kriterier for å vurdere verdien av landskap, basert på naturgeografiske forhold, kulturhistorien i landskapet, samt andre romlige og visuelle kvaliteter (tabell 3.1-3.3):

Tabell 3.1. Verdisetting av landskap - Naturgeografiske forhold (MD 2023).

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
Betydning for regional/nasjonal landskapsvariasjon		Vanlig forekommende naturlandskap	Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, lokalt viktig.	Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, regionalt viktig.	Særlig godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, nasjonalt viktig.
Naturvariasjon innenfor landskapsområde (inkludert kulturbetinget naturvariasjon)			Landskap med middels variasjon, natursystemer og/eller andre naturlandskapselementer, lokalt viktig.	Landskap med stor variasjon i, eller karakteristisk sammensetning av, landformer, geologiske elementer, natursystemer og/eller andre naturlandskapselementer, regionalt viktig.	Landskap med svært stor variasjon i eller karakteristisk sammensetning av landformer, geologiske elementer, natursystemer og/eller andre naturlandskapselementer, nasjonalt viktig.
Intakte naturstrukturer i landskapet			Sammenhengende naturstrukturer av lokal betydning	Større sammenhengende naturstrukturer av regional betydning	Større sammenhengende naturstrukturer av nasjonal betydning

Tabell 3.2. Verdisetting av landskap - Kulturhistorien i landskapet (MD 2023).

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
Landskap preget av virksomheter eller faser med betydning for historien		Landskap som i noen grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.	Landskap som i middels stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.	Landskap som i stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.	Landskap som i svært stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.
Landskap preget av bebyggelsesstruktur, bystruktur eller infrastruktur		Normalt forekommen de by-, bebyggelses eller infrastrukturer.	Landskap som i middels stor grad er preget av særegne og intakte by-, bebyggelses eller infrastrukturer.	Landskap som i stor grad er preget av særegne og intakte by-, bebyggelses eller infrastrukturer.	Landskap som i svært stor grad er preget av særegne og intakte by-, bebyggelses eller infrastrukturer.
Landskap med tilknytning til eller som har betydning for etniske grupper Landskap med tilknytning til sosiale grupper		Landskap som i noen grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper. Landskap som i noen grad har tilknytning til sosiale grupper.	Landskap som i middels stor grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper. Landskap som i middels stor grad har tilknytning til sosiale grupper.	Landskap som i stor grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper. Landskap som i stor grad har tilknytning til sosiale grupper.	Landskap som i svært stor grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper. Landskap som i svært stor grad har tilknytning til sosiale grupper.
Landskap knyttet til historisk hendelse, tro eller tradisjon		Landskapet er i noen grad knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon.	Landskapet er i middels grad knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon, lokalt viktig.	Landskapet er i stor grad knyttet til historiske hendelser eller tro og tradisjon, regionalt viktig.	Landskapet er i svært stor grad knyttet til historiske hendelse eller tro og tradisjon, nasjonalt viktig.

Tabell 3.3. Verdisetting av landskap - Andre romlige visuelle kvaliteter (MD 2023).

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
Landskap med allmenn verdi knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet			Landskap som er allment anerkjent i lokal sammenheng/ knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet lokalt.	Landskap som er allment anerkjent i regional sammenheng/ knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet regionalt.	Landskap som er allment anerkjent i nasjonal sammenheng/ knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet nasjonalt.
Landskap med visuelle kvaliteter		Landskap med noen visuelle kvaliteter.	Landskap med gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av lokal betydning.	Landskap med særlig gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av regional betydning.	Landskap med unike visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av nasjonal betydning

3.2.2 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for hvilke endringer, positive eller negative, som det aktuelle tiltaket vil medføre i det berørte planområdet. Påvirkningen skal vurderes i forhold til situasjonen i nullalternativet. Det er først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes, altså påvirkninger når tiltaket er ferdig etablert. Midlertidig påvirkning i anleggsperioden kan ved behov beskrives separat i et eget avsnitt. Skadereduserende tiltak skal foreslås i eget avsnitt i slutten av planen, både for anleggsfasen og når tiltaket er ferdigstilt (driftsfasen).

Påvirkningen skal i utgangspunktet vurderes uten avbøtende tiltak, men dersom avbøtende tiltak gjennomføres i anleggsperioden, eller det blir juridisk sikret at de skal gjennomføres, skal de inkluderes i vurderingen.

Graden av påvirkning er inndelt i fem trinn fra *Forbedret* til *Sterkt forringet* (figur 3.3). Det er glidende overgang mellom trinnene, og plasseringen innenfor trinnet også viktig. For å avgjøre påvirkningsgraden er det i en tabell gitt påvirkningsfaktorer som en vurderer for hvert område. Det er tilstrekkelig at ett punkt oppfylles. Vurderinger må suppleres av faglig skjønn.

Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet / ødelagt
▲				

Figur 3.3. Skala for vurdering av påvirkning. Det er glidende overganger mellom kategoriene for å nyansere vurderingen av påvirkning ytterligere (MD 2023).

Kriterier

Tabell 3.4 viser kriterier for å vurdere om tiltaket fører til forbedring eller forringelse av landskapet (MD 2023).

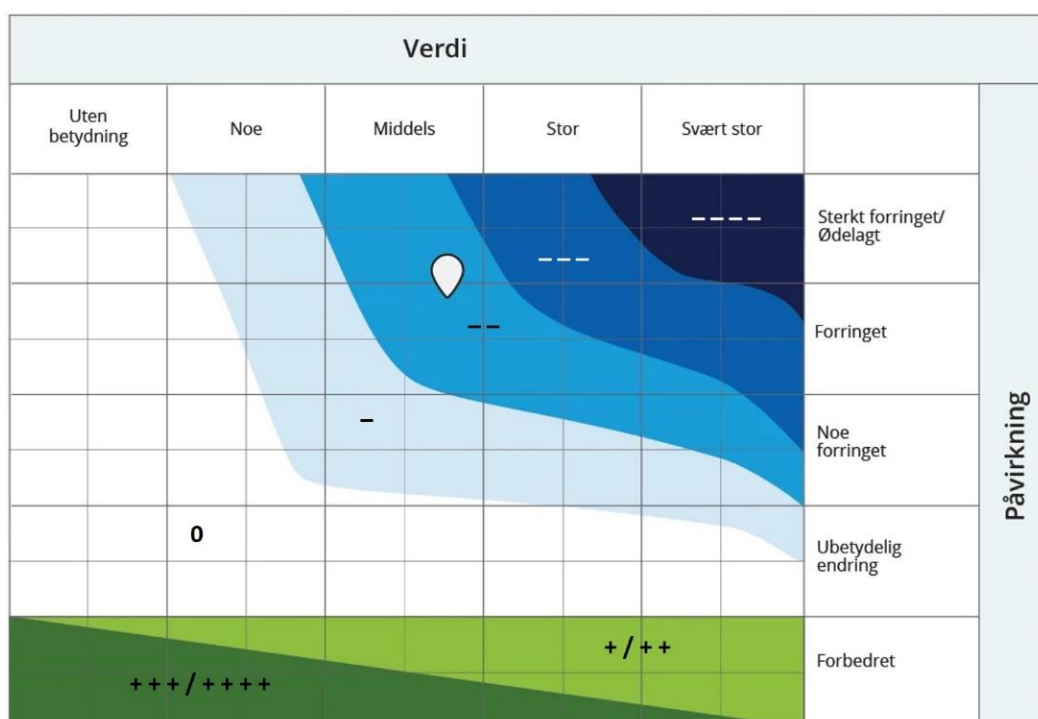
Tabell 3.4. Kriterier for å vurdere om tiltaket fører til forbedring eller forringelse av landskapet (MD 2023).

Tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Areal	Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med negativ påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med stor negativ påvirkning på landskapskarakteren.
Skala/ dimensjoner	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet og framhever denne	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad over landskapets skala.
Visuell fjernvirkning		Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger.	Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet.	Tiltaket har visuelle virkninger som forringer opplevelsen av delområdet.	Tiltaket har visuelle virkninger som dominerer og forringer opplevelsen av delområdet.
Utforming og lokalisering	Tiltaket bygger opp under romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller reduserer fragmentering	Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering.	Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering.	Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering.	Tiltaket bryter i stor grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører omfattende fragmentering.
Arkitektonisk utforming	Tiltaket fremstår som en særlig god arkitektonisk helhet, og/eller har særlig god design	Tiltaket fremstår som en arkitektonisk helhet.	Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design.	Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design.	Tiltaket fremstår helt uten arkitektonisk helhet, og/eller har svært dårlig design.

3.2.3 Vurdering av konsekvens

Konsekvenser for delområder

Konsekvensgraden for landskap fastsettes først for hvert delområde ved å sammenholde vurderingene av de berørte områdenes verdi og tiltakets påvirkningsgrad, slik figur 3.4 viser (MD 2023). Verdiskalaen utgjør x-aksen i konsekvensvifte, mens skala for påvirkningsgrad utgjør y-aksen. Skalaen for konsekvens går fra 4 pluss til 4 minus. De negative konsekvensene er knyttet til en verdi-forringelse av hvert delområde, mens det er motsatt med de positive konsekvensene. Skala, konsekvensgrad og veiledning for konsekvensvurdering fremgår i tabell 3.5.

Figur 3.4. Konsekvensvifte for fastsetting av konsekvensgrad når verdi og påvirkning er definert. (MD 2023). Merk: Markøren er tilfeldig satt i konsekvensvifte, som en illustrasjon.

Tabell 3.5. Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder (MD 2023).

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	Svært alvorlig miljøskade	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
---	Alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade for området
--	Betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade for området
-	Noe miljøskade	Noe miljøskade for området
0	Ubetydelig miljøskade	Ingen eller ubetydelig miljøskade for området
+ / ++	Noe miljøforbedring. Betydelig miljøforbedring	Miljøgevinst for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++ / ++++	Stor miljøforbedring. Svært stor miljøforbedring	Stor miljøgevinst for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket

Konsekvenser for alternativer

Etter at konsekvensen for hvert delområde er utredet, gjøres det en samlet konsekvensvurdering av hvert alternativ. Dette gjøres for hvert miljøtema. I tabell 3.6 er det angitt veiledende kriterier for vurdering av konsekvens for hele alternativer. Den samlede konsekvensen for hvert alternativ må vurderes ut fra kunnskap om hva som berøres og hvor stor delstrekning som berøres. Utreder må begrunne den samlede konsekvensgraden slik at det kommer tydelig fram hva som er utslagsgivende og hvilket alternativ som fremstår som best.

Tabell 3.6. Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ (Statens vegvesen håndbok 2018).

Konsekvensgrad for miljøtema	Kriterier for konsekvensgrad
Kritisk negativ konsekvens	Stor andel av alternativets område har særlig høy konfliktgrad. Vanligvis flere delområder med konsekvensgrad svært alvorlig miljøskade (- - -), og i tillegg store samlede virkninger. Brukes unntaksvis.
Svært stor negativ konsekvens	Stor andel av alternativets område har høy konfliktgrad. Det er delområder med konsekvensgrad svært alvorlig miljøskade (- - -), og ofte flere/mange områder med alvorlig miljøskade (- - -). Vanligvis store samlede virkninger.
Stor negativ konsekvens	Flere alvorlige konfliktpunkter for temaet. Ofte vil flere delområder ha konsekvensgrad alvorlig miljøskade (- - -).
Middels negativ konsekvens	Ingen delområder med de høyeste konsekvensgradene, eller disse er vektet lavt. Delområder med konsekvensgrad betydelig miljøskade (- -) dominerer.
Noe negativ konsekvens	Kun en liten del av alternativets område har konflikter. Ingen delområder har de høyeste konsekvensgradene, eller disse er vektet lavt. Vanligvis vil konsekvensgraden noe miljøskade (-) dominere.
Ubetydelig konsekvens	Alternativet vil ikke medføre vesentlige endringer sammenlignet med nullalternativet. Det er få konflikter og ingen konflikter med de høyeste konsekvensgradene.
Positiv konsekvens	Totalt sett er alternativet en forbedring for temaet sammenlignet med nullalternativet. Det er delområder med positiv konsekvensgrad og kun få delområder med lave negative konsekvensgrader. De positive konsekvensgradene oppveier klart delområdene med negativ konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Stor forbedring for temaet. Mange eller særlig store/viktige delområder med positiv konsekvensgrad. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.

3.3 Datagrunnlag

Det ble gjennomført befaring i planområdet 31.03.2023.

Landskapsbildet er hovedsakelig evaluert basert på befaring og bruk av kart og flyfoto over området. Det er i tillegg innhentet informasjon fra følgende databaser og publikasjoner:

- Temakart Rogaland
- Historiske kart fra finn.no/kart
- Vakre landskap i Rogaland, Stavanger turistforening årbok 2009

Landskapspåvirkning er vurdert ut fra visualiseringer og 3D modelleringer av fremtidig situasjon, utarbeidet av Head Energy AS og datert 22.06.2023.

Det er tatt ut visualiseringer fra 18 forskjellige ståsted/perspektiver, se kart på neste side.

Figur 3.5. Standpunkter for visualiseringer.

3.4 Nullalternativet

Alternativ 0 er dagens situasjon, hvor en tar utgangspunkt i eksisterende virksomheter og drift innenfor området uten utvidelser av næringsareal og uttak av masser til kommersielt bruk i tråd med gjeldende reguleringsplan.

I planområdet vurderes det som sannsynlig at 0-alternativet vil være nokså tilsvarende som dagens miljøtilstand med hensyn på landskap. Gjeldende reguleringsplan åpner for avfallsanlegg med et bebygd areal på inntil 5.000 m² samt pukkverksdrift. Deler av området har bestemmelser om at det skal lages skjøtelsplan for kystlynghei, dette gjelder primært sonen rundt vindturbiner.

Dagens miljøtilstand vurderes å kunne brukes som 0-alternativ.

3.5 Alternativ 1 (planforslaget)

Alternativ 1 omfatter en utvidelse av Svåheia næringspark hvor det kan tilrettelegges for virksomhet tilknyttet eksisterende type næring/virksomheter innenfor området, og utvidelse av eksisterende masseuttak innenfor området til kommersielt salg.

Konsekvenser for deponidrift vurderes ift. «verste situasjon» dvs. når uttaksområdene er i siste fase.

4 LANDSKAP

4.1 Definisjoner og overordnede mål og føringer

I henhold til Landskapskonvensjonen (2004) betyr ordet «landskap» et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkning fra og samspill mellom naturlige og/eller menneskelige faktorer.

Naturmangfoldloven (2010) har bl.a. som formål at naturens landskapsmessige mangfold tas vare på ved bærekraftig bruk og vern. I forarbeidene til loven understrekes det at dette også omfatter kulturpåvirkede eller -betingede landskap, dog ikke rent menneskeskapte.

En landskapsanalyse er en analyse av utvalgte egenskaper ved landskapet vurdert i forhold til et klart definert formål eller bruksområde.

4.2 Dagens miljøtilstand og verdi for landskap

Området som inngår i rapporten, er registrert som to forskjellige landskapstyper.

Ytterst langs kysten og opp til og med der dagens næringsområde er etablert, finner vi «middels eksponert ytre slakt til småkupert kystslettelandskap». Denne landskapstypen omfatter områder på kystsletta med tilhørende grunne marine områder som ikke er direkte eksponert mot åpent hav. Sammenlignet med områder på ytre kyst, har landområdene i typen større grad har 'innlandsegenskaper' i form av større nedbørfelt, forekomst av vassdrag, økt arealbruksintensitet, m.m. Områdene hører til den mer kupert delen av kystsletta med vekslende terreng over og under havnivå. Områdene har lav til middels arealbruksintensitet, fra områder helt uten bebyggelse og infrastruktur til mindre grender, fiskevær, samlinger av fritidsbebyggelse og næringsvirksomhet. Større samferdselsanlegg og flyplasser med større gressarealer kan inngå. Omfanget av bebyggelse, infrastruktur og menneskelig arealbruk samvarierer oftest med eksponering mot vind og bølger fra åpent hav (landscapsgradient indre-ytre kyst). Typiske karakteristikk for denne landskapstypen er lav til middels arealbruksintensitet, middels eksponert kyst, ikke jordbruksdominert, middels kupert og uten høyt våtmarkspreget.

Nord og øst for dagens næringsområde er landskapet definert som «slakt til småkupert ås- og fjellandskap med hei under skoggrensen». Landskapstypen omfatter slake og småkuperte ås- og fjellandskap der høydeforskjellene i landskapet i hovedsak er mindre enn 100 meter innenfor avstander på 1 km. Områdene er overveiende åpne og ligger like nedenfor den klimatiske skoggrensen, med vekslende mellom åpne heiområder, innslag av fjellskog, enger og dvergbuskdominert vegetasjon. Disse områdene er ofte formet gjennom avskoging av fastmarksskogsmark og opprettholdelse av åpen mark gjennom rydding av kratt og trær og sommerbeite med moderat beitetrykk. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme. Karakteristiske trekk er lav arealbruksintensitet, ikke isbredominert, ikke jordbruksdominert, slakt til småkupert med hei under skoggrensen.

Deler av planområdet inngår i regionalt viktig landskap Nordfjord-Mong-Svånes (kilde: Vakre landskap i Rogaland). Området er registrert å ha følgende estetiske landskapsverdier: Sterkt opprevet svaberg og klippekyst i kontakt med havflaten, som gir et åpent og vidt utsyn med stor intensitet. Bak den nakne og karrige kyststripen ligger et småknudret landskap med vik, øyer og holmer. De varierte terrengformene danner mange små landskapsrom. Frodig og rik strandvegetasjon, beitemarker, dyrket mark, røsslynghei og sørvendte lier med eikeskog ligger som mosaikk mellom de nakne knausene og gir landskapet god variasjon. Langs strekningen Svånes – Stapnes og på Mong finnes flere gårdsbruk og naust representativt for den gamle kystbosettingen med kombinasjonen jordbruk/fiske. Kulturlandskapselementer som bakkemurer og rydningsrøyser styrker den historiske forankringen.

De menneskelige inngrepene i landskapet er tilpasset terrengets former, slik at helheten er godt bevart. Lokalt har enkelte felt med plantet gran en disharmonisk virkning i landskapet. Her er også en del hytter, men de fleste er relativt godt skjernet.

Figur 4.1. Fra Mongveien.

4.3 Observasjoner

Befaringen ble gjennomført i slutten av mars, i overskyet oppholdsvær. Store deler av planområdet ble befart til fots, og influensområdet ble observert delvis til fots og delvis fra bil. Det er ikke foretatt fysiske observasjoner av området fra nærliggende fjelltopper eller fra sjøen, så inntrykk av landskapet fra disse standpunktene er vurdert på bakgrunn av visualiseringer. Værtypen på befaringsdagen er vanlig forekommende i området, og samsvarer forholdsvis godt med fargenyanse brukt på vindturbiner, slik at de blir minst mulig fremtredende i landskapet tross sin massive størrelse og dominerende plassering i terrenget.

Det ble observert beitedyr i området, men i begrenset omfang, trolig da det var tidlig i beitesesongen. Landskapet bar ikke sterkt preg av beiting.

4.4 Verdivurdering

Det er vanskelig å gi en samlet verdivurdering av planområdet, da det består av delområder som skiller seg svært mye fra hverandre. Samlet verdi vil være et gjennomsnitt av verdien for delområdene, men denne gir et svært unyansert bilde av landskapsverdien. Det henvises derfor til verdivurdering av delområder for en bedre forståelse.

4.4.1 Verdivurdering av delområder

Det er foretatt en inndeling av influensområdet i mindre delområder, som er oppdelt etter typologi og landskapskarakteristikk (figur 4.2). Området er inndelt i tre ulike delområder, som fremstår som forholdsvis enhetlige områder med tanke på landskapsbilde.

Verdisetting av de ulike områdene er gjort basert på vurderinger iht. tabell 3.1-3.3.

Delområde 1: Kystlinje

Delområdet omfatter område markert i kommuneplanen med hensynssone for bevaring av naturmiljø. Hele delområdet inngår i landskapstypen «middels eksponert ytre slakt til småkupert kystslettelandskap», og fremstår i hovedsak som klippekyst med nakne svaberg. Området bærer lite preg av direkte menneskelige inngrep. Bebyggelse og vindturbiner er imidlertid godt synlig fra flere deler av området.

Området er i utgangspunktet et representativt eksempel på sin naturtype, med noe kulturhistorisk tilknytning og visuell verdi. Ytre deler av området er pekt ut som del av vakre/viktige landskap i Rogaland, på grunn av sin karakteristiske sterkt opprevne svaberg- og klippekyst, med varierte terrengformer som danner mange små landskapsrom. Lengst øst i området finner vi spor av eldre kystbosetting som fremdeles er relativt godt bevart.

Figur 4.2. Klippekyt sett fra nordvest.

Totalt sett er området klassifisert med middels verdi for landskap:

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
		▲		

Delområde 2: Heilandskap

Delområde 2 omfatter områdene innenfor den ytre kyststripen, med unntak av områder tatt i bruk til industri og masseuttak. Området domineres av bergknauser og karrig vegetasjon, nede i lavbrekkene finner vi noe furu og lerk, men ellers er det stort sett ikke høyvokst vegetasjon, med unntak av noen større einerbusker. Myrer og små sjøer forekommer spredt mellom bergknausene. Området ligger i overgangen mellom kystslettelandskap og heilandskap, og det er ikke noe markert skille mellom disse landskapstypene. I denne rapporten er delområdet i sin helhet klassifisert som heilandskap, da det ikke har noen direkte kontakt med kystlinjen og naturtypen hei er den dominerende.

Området benyttes i dag som beitemark, men fremstår visuelt sett som ugjødsla utmark med mye einer etc.

Deler av området bærer preg av menneskelige inngrep i form av veger og vindturbiner. Grunnet områdets åpenhet og mangel på vegetasjon er disse elementene synlige på relativt lang avstand.

Figur 4.3. Heilandskap sett fra internt i planområdet.

Figur 4.4. Heilandskap med vindturbiner.

Området har blitt brukt som utmarksbeite i lengre tid, og har derfor en viss kulturhistorisk verdi. Området viser også spor av å ha vært et sammenhengende område for kystlynghei, men dette fremstår nå svært fragmentert og rasert av inngrep.

Totalt sett er området klassifisert med noe verdi for tema landskapsbilde:

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
	▲			

Delområde 3: Industriområde og masseuttak

Området er delvis opparbeidet, med et større avfallsmottak som er i drift, og masseuttak i produksjon. Det klassifiseres dermed som bebygget område. Resterende deler av området fremstår som uferdig, med anleggsveier som ikke er ferdig asfaltert, og tomter/fremtidig masseuttaksområde mellom veiene som er tilsynelatende uberørte.

Området er til dels meget sterkt påvirket av menneskelige inngrep, og fremstår som sterkt fragmentert med bare små rester av opprinnelige landskapselementer. Både landskapskarakter og visuelle kvaliteter må sies å være ødelagt som følge av dette.

Figur 4.5. Industriområde, flyfoto.

Området er derfor klassifisert med ubetydelig verdi:

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
▲				

Figur 4.6. Industriområde sett internt fra området.

4.4.2 Sammenstilling av landskapsverdi

De ulike delområdene fremstår svært forskjellige når det gjelder grad av menneskelig påvirkning, og har derfor fått ulike klassifiseringer når det gjelder verdi for landskap.

Tabell 5.4.1. Samlet verdivurdering av landskapsområder.

Landskapsområde	Områdetype	Verdi	Vektlagt
Delområde 1 – kyst	Kystslette	Middels	Få direkte inngrep, vakre landskap i Rogaland
Delområde 2 - hei	Kysthei	Noe	Delvis påvirket av vindturbiner og veier
Delområde 3 – industri	Bebygd område	Ubetydelig	Sterkt forringet av store menneskelige inngrep

4.5 Påvirkning og konsekvens for landskap

4.5.1 Problemstillinger

Under vurdering av påvirkning er det først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes (Miljødirektoratet 2021, M-1941). Midlertidig påvirkning i anleggsfasen beskrives ved behov. Her er dette tatt med i form av at masseuttak er vurdert i driftsperiode i tillegg til etter avsluttet tiltak, siden tidshorisont for avslutning av tiltaket ligger svært langt frem i tid.

Aktuelle identifiserte landskapselementer som kan bli berørt innenfor influensområdet er klippekyst, gammel bebyggelse langs kysten, og rester av kystslettehei.

For vurdering av innsyn til tiltaket er det gjort visualiseringer fra følgende standpunkt:

Figur 4.7. Fotostandpunkt.

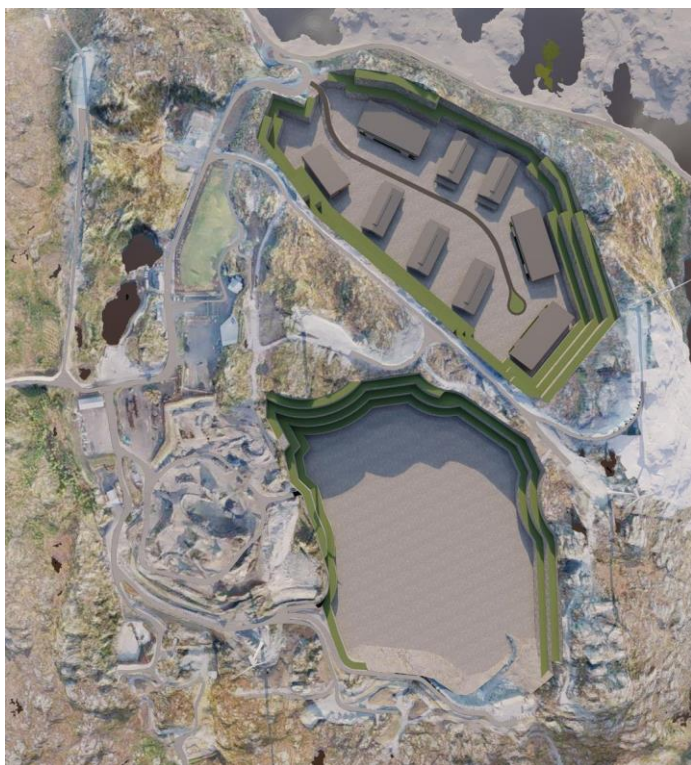
4.5.2 Påvirkninger på landskap

Påvirkninger er vurdert ut fra midlertidig og varig visuell endring av landskap og landskapselementer. Det er utført visualiseringer av planlagt tiltak fra flere ulike standpunkt, denne utredningen vil primært fokusere på de standpunktene hvor tiltaket er synlig for omgivelsene.

For en oversikt over omfanget av tiltaket er det også gjort noen visualiseringer fra fugleperspektiv, se neste side.

Førsituasjon/0-alternativ:

Figur 4.8. Oversiktsbilde – før situasjon.

Ettersituasjon/Alternativ 1:

Figur 4.9. Oversiktsbilde – ettersituasjon.

Visualiseringer som viser Alternativ 1 er gjort med bakgrunn i full drift i masseuttaket.

Etter ferdigstilling av masseuttak og tilbakeføring til deponi vil landskapspåvirkningen for denne delen av planområdet bli mindre fremtredende.

4.5.2.1 0-alternativet

Nullalternativet medfører liten påvirkning på landskapsbildet. Eksisterende masseuttak og næringsvirksomhet kommer til å drives innenfor rammene av gjeldende reguleringsplan.

Vindturbiner og vegnett til og fra vindturbinene er svært fremtredende i landskapet. Avfallssorteringsanlegg og masseuttak er synlig fra enkelte synsvinkler.

4.5.2.2 Alternativ 1

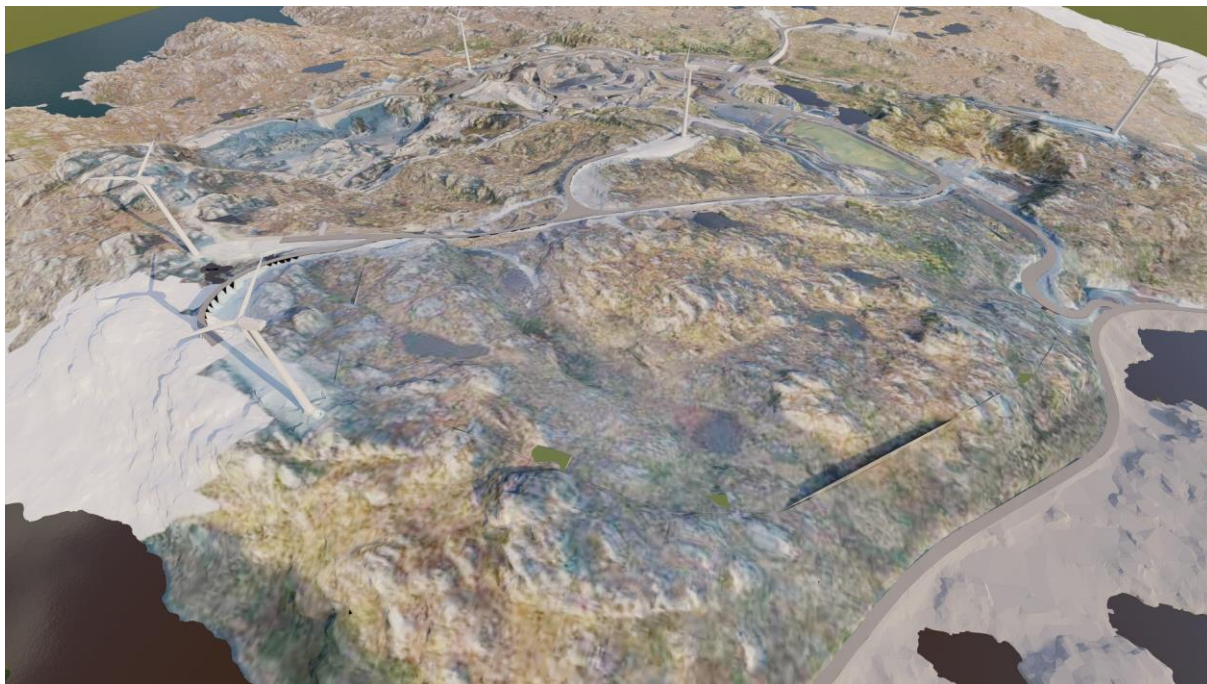
Utredningsalternativet innebærer at masseuttak og næringsområde utvides i forhold til gjeldende plan. Dette vil medføre store terrenginngrep, som kan bli synlige på lang avstand fra tiltaket. Næringsområdet er tenkt senket ned i terrenget slik at eksisterende fjell vil skjerme for støy og innsyn fra Fv44. Masseuttaket vil på sikt bli fylt opp igjen med deponimasser og derfor er det situasjonen hvor masseuttaket er i full drift som er lagt til grunn som ettersituasjon.

Tabellen under skiller ut etablering av nytt industriområde og utvidelse av eksisterende masseuttak som to separate tiltak, og synliggjør påvirkning og konsekvens av hvert av disse.

Tiltak	Berørt landskapsområde	Verdi	Påvirkning		Konsekvensgrad / miljøskade	
			Ferdig tiltak	Driftsfase	Ferdig tiltak	Driftsfase
Masseuttak utvidelse	Heilandskap, industriområde	Noe/ Ubetydelig	Noe forringet ▲	Forringet	Noe/ubetydelig miljøskade	Ubetydelig miljøskade
Nytt industriområde	Heilandskap	Noe	Sterkt forringet	Sterkt forringet	Noe miljøskade	Noe miljøskade

Tabell 5.2 påvirkning og konsekvens av tiltak.

På de neste sidene følger visualiseringer som sammenligner nullalternativet og utredningsalternativet (Alternativ 1), etappe 3 som tilsvarer full utbygging/drift.

Figur 4.10. Før-situasjon sett fra luften i nordøst.

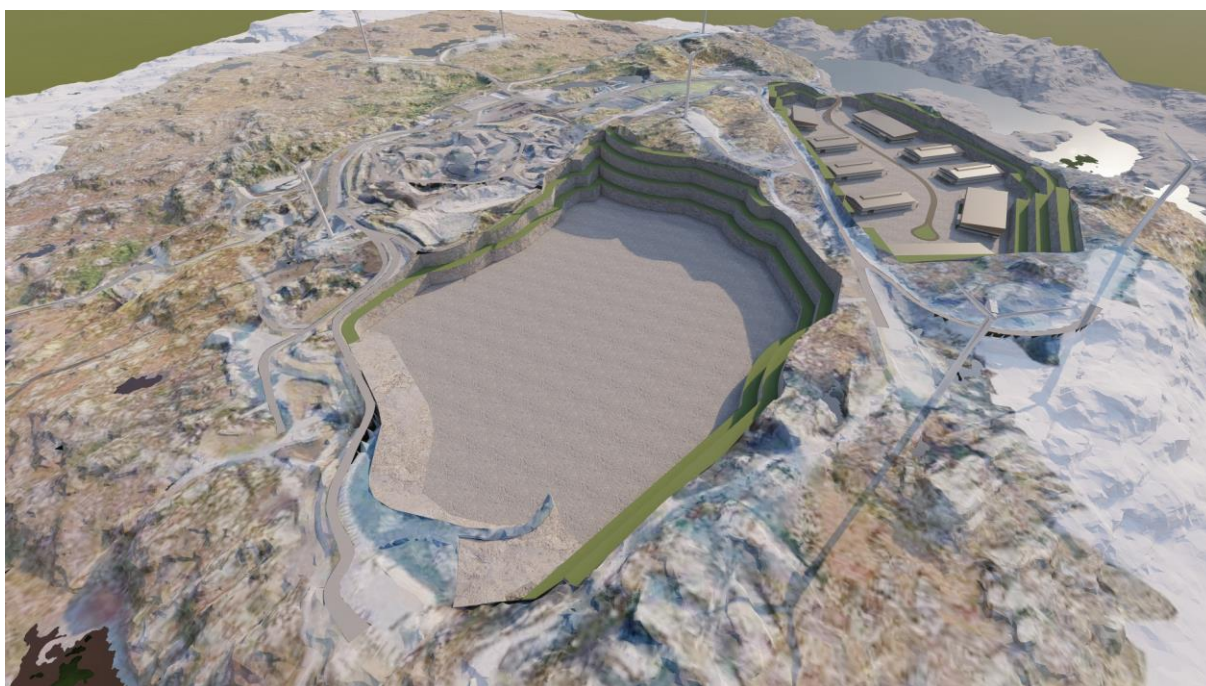

Figur 4.11. Etter-situasjon sett fra luften i nordøst.

Visualiseringene som er gjort fra fugleperspektiv illustrerer tydelig omfanget av det planlagte inngrepet. Både masseuttaket og næringsområdet vil medføre betydelige terrenginngrep med store fjellskjæringer.

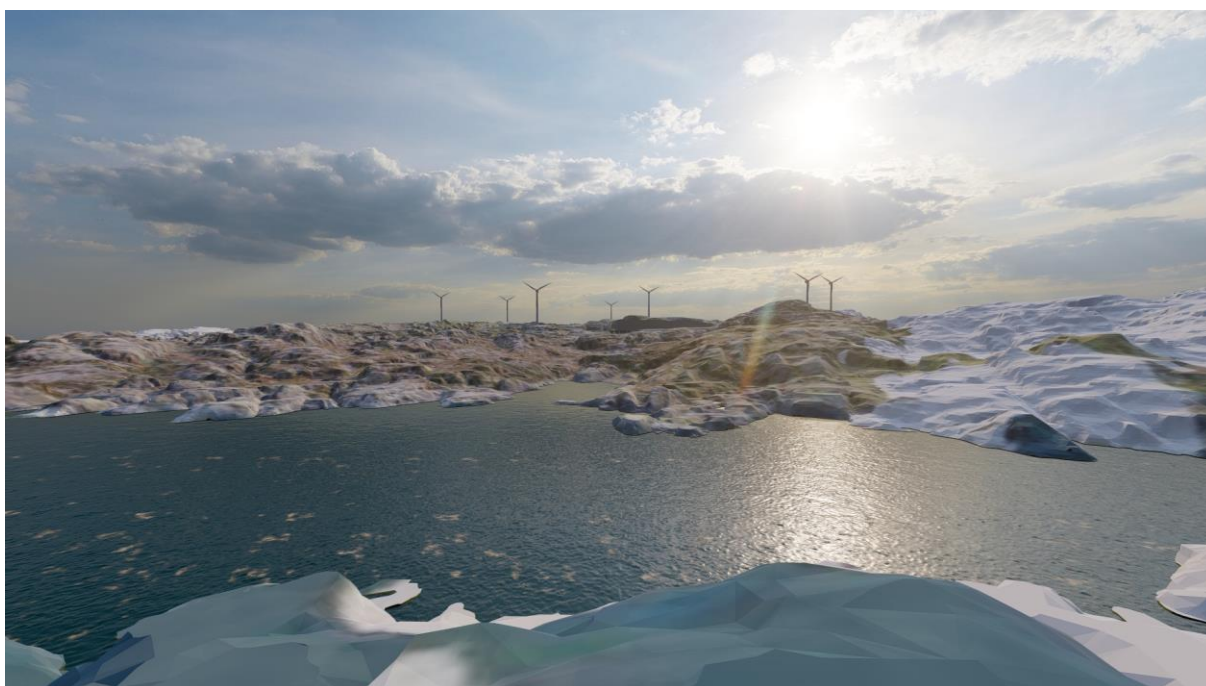
Figur 4.12. Før-situasjon sett fra luften i sørvest.

Figur 4.13. Etter-situasjon sett fra luften i nordøst.

Figur 4.14. Før-situasjon sett fra utsiktspunkt ved fjorden.

Figur 4.15. Etter-situasjon sett fra utsiktspunkt ved fjorden.

Fra ståsted 4 «Utsiktspunkt ved fjorden» er øvre del av masseuttaksgropen synlig midt i bildet. Lysforhold vil være avgjørende for hvor fremtredende skjæringen blir i området.

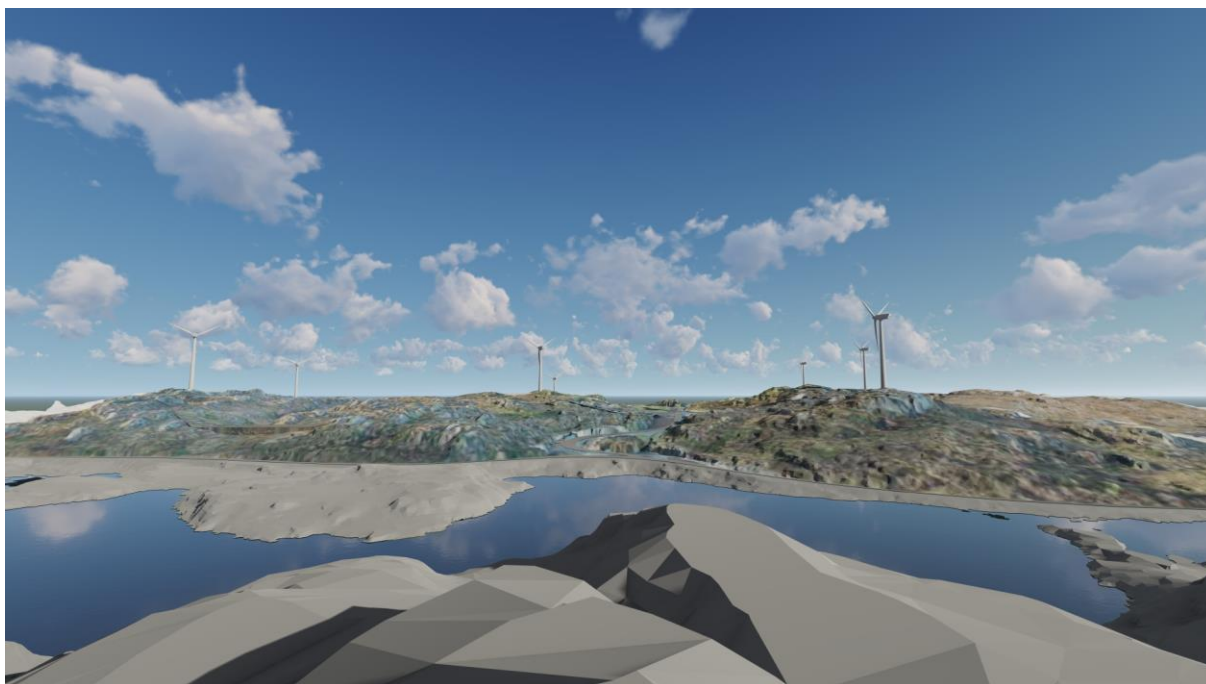

Figur 4.16. Før-situasjon sett fra fjelltopp i sørøst.

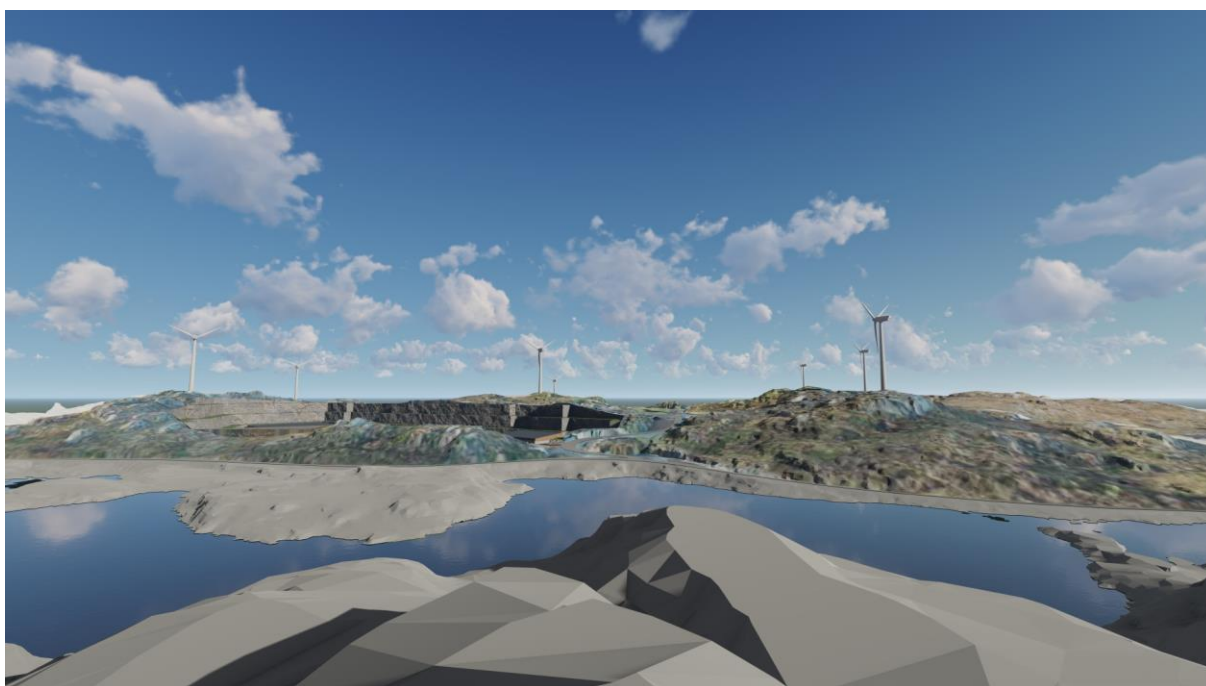

Figur 4.17. Etter-situasjon sett fra fjelltopp i sørøst.

Utsikten fra ståsted fjelltopp i sørøst viser tydelig gropa etter masseuttaket. Enda større innsyn får man fra fjelltopp i nord, hvor man ser rett inn på industriområdet. Disse ståstedene er de hvor tiltaket er mest synlig og dermed er vurdert å ha størst landskapspåvirkning.

Figur 4.18. Før-situasjon sett fra fjelltopp i nord.

Figur 4.19. Etter-situasjon sett fra fjelltopp i nord.

4.5.3 Konsekvenser for landskap

Konsekvensene av tiltaket er en sammenstilling av påvirkningen tiltaket får på området, og den angitte verdien til det aktuelle landskapsområdet.

I dette tilfellet ser vi at det området som er klassifisert med høyest verdi, nemlig kystlandskapet, er det som blir minst påvirket av tiltaket, noe som medfører en lavere konsekvensgrad. Størst negativ konsekvens får nytt industriområde som er plassert innenfor område 2 «Heilandskap», hvor området er klassifisert med noe verdi og tiltaket har en sterk negativ påvirkning. Utvidelse av masseuttak har også negativ påvirkning, spesielt i driftsfasen, men får lavere konsekvensgrad da det primært påvirker område klassifisert som industriområde, som har en lav landskapsverdi grunnet store menneskelige inngrep.

Tiltaket som en helhet ender opp med en samlet klassifisering som «*noe negativ konsekvens/ noe miljøskade*» for landskap.

Tabell 4.2. Påvirkning og konsekvens på delområder.

Område	Verdi	Konsekvens i driftsfasen	Konsekvens etter ferdigstilling
1 – Kyst	Middels verdi	Noe forringet	Noe miljøskade
2 – Heilandskap	Noe verdi	Sterkt forringet	Noe miljøskade
3 – Industriområde	Ubetydelig	Sterkt forringet	Ubetydelig miljøskade
Samlet	Noe verdi	Forringet	Noe miljøskade

5 ANBEFALINGER OG FORSLAG TIL AVBØTENDE TILTAK

Kystlinjen er den delen av planområdet som er klassifisert med høyest verdi, og her skal det ikke gjøres direkte inngrep eller tiltak. Det bør også unngås å gjøre ytterligere inngrep som blir synlige fra sjøen eller fra områder i sør med innsyn mot planområdet. Særlig områdene ved Mong, som er registrert som vakre landskap i Rogaland er sårbare for påvirkning.

Det er etablert en rasteplass med utsiktspunkt langs Fv. 44 (standpunkt nr. 18) ca. 1,8 km vest for planområdet, med utsikt mot planlagt tiltak. Visualiseringene viser at tiltaket knapt vil være synlig herfra. Dette er en viktig forutsetning for at ikke påvirkningsgraden på landskap skal bli forhøyet.

Innsyn fra Fv. 44 for øvrig bør unngås hvis mulig, men vurderes ikke å være prekært.

Tiltaket blir mest synlig fra fjelltoppene som ligger nord for planområdet. Særlig fra Kjerringfjellet, som har tursti helt opp til toppen, ser man rett inn mot planlagt næringsområde. Utforming av fjellskjæringer og bebyggelse vil være av stor betydning for hvordan landskapsbildet påvirkes fra dette ståstedet.

Landskapsopplevelsen inne fra planlagt næringsområde er ikke vurdert. Det vil være av stor betydning for de som skal jobbe i området at det får en god visuell utforming. Slik det er planlagt med høye fjellskjæringer på alle kanter vil området fremstå som innestengt i et «hull», og vil trolig medføre en negativ opplevelse av omgivelsene.

Strategien som er valgt med å «sprengne ned» bebyggelsen i fjellet for å minske innsyn er en god tanke, men vil medføre svært store fysiske inngrep i landskapet, og skjemmende fjellskjæringer. Generelt er det ønskelig å redusere behov for sprengning og skjæringer mest mulig for å unngå slike «sår» i landskapet. Skal man først sprengne seg ned fra dagens terrengnivå bør man tilstrebe å få naturlige og myke overganger mot tilgrensende terreng, ikke rette linjer og skarpe kanter slik det er planlagt.

I alle tilfeller bør det tilstrebes naturlig revegetering der det er mulig da dette vil kunne dempe virkningene av terrenginngrepene.

Nå er det lagt stor vekt på at bebyggelsen ikke skal være synlig fra omgivelsene, men det kunne også vært fokusert på utforming av bebyggelse med visuelle kvaliteter, som ikke virker skjemmende for omgivelsene. Med tanke på innsyn fra omkringliggende fjelltopper bør f.eks. grønne tak vurderes benyttet.

6 REFERANSER

Miljødirektoratet 2023. Konsekvensutredning av klima og miljø. Veileder M-1941.

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/friluftsliv/>

Naturtypekartlegging

Statens Vegvesen 2018. Konsekvensanalyser – Håndbok V712.

Temakart Rogaland

Vakre landskap i Rogaland